

This question paper contains 3 printed pages]

A—11—2018

FACULTY OF ARTS/COMMERCE/SCIENCE

B.A./B.Com/B.Sc. (First Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

MARATHI (S.L.)

(सहितपाना : पान 1)

(Monday, 8-10-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

सूचना:— (i) सर्व प्रश्न संक्षिप्त अंतिमार्द आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(MCQ)

1 खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

(i) 'अरुंड' हा रचनाप्रकार

(A) संज्ञा तुकाराम (B) महात्मा फुले

(C) विद्वत्त रामजी शिंदे (D) क.मु. शिंदे

(ii) पुर्वोत्पत्ती कथावर आऊची दांडगी श्रद्धा आहे ?

(A) देवावर (B) धर्मावर

(C) कुंववर (D) शिक्षणावर

(iii) 'नामदाता धान्यात भरलेले सूप पुढे केलेले पाहून

पेटले

(A) नामदाताच्या भावकांच्या (B) मुळांच्या

(C) रामाच्या (D) रामाच्या भावकांच्या

P.T.O.

WT

(2)

A—11—2018

(iv) 'आदिपर्वणी' कोणते ग्रंथ ग. रं. बरोबर आहे ?

(1) आदिपर्वणी

(2) शंभूपात्र

(3) भागवत

(4) रामायण

(A) (1) व (2) बरोबर

(C) (3) व (4) बरोबर

(v) 'हे रामाभक्त मातृकांचे दुकान का ?' हे उद्गार कोणाचे आहेत ?

(A) विद्वत् फुले

(C) सुधादास वर्दे

(vii) विठ्ठल काव्यरचना करणारे

(A) संत जनाबाई

(C) संत एकनाथ

(viii) 'शेतात

(A) मंदीचा

(C) बागाडोचा

(ix) 'भारतीय अस्पृश्यतेचा प्रश्न' मध्ये प्रथम लेखन

(A) महात्मा फुले

(C) बाबूराव बापूराव

(x) 'व्यक्तीच्या संपूर्ण वर्तनाचा गुणात्मकता म्हणजे व्यक्तिमत्त्व' हा उद्गार कोणाचा आहे ?

(A) डॉ. किंबल

(C) वीर

(xi) 'पणा म्हणजे व्यक्तीचा प्रवृत्त करणारा मार्ग व अर्थ' हा उद्गार कोणाचा आहे ?

(A) खर्तबे

(C) शब्दांचा

(A) मुळांचा

(B) वटांचा

(D) वानांचा

WT

(3)

A-11-2018

(Theory)

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
(i) 'रुंभणेचाचा दृष्टांत' या दृष्टांतातील दार्ष्टान्तिक उलगाडून दाखवा.
(ii) वास्तव प्रश्नांशी फाकत घेऊन रोमहर्षक, चित्तधराकर, धर्मवर्धक इतिहास शिक्षाविज्ञानाच्या शिक्षकांची शोषडपट्टीत राहणारा विद्यार्थी खिल्ली करी उडवतो ? स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
(i) 'कुत्रे' या भारूडातून जातीपार्वीच्या पर्याकडे असलेली ज्ञानप्राप्तीची ओट करी अभिव्यक्त झाली आहे ?
(ii) 'हे प्रतिभावान माणसा तूच आहेस सर्व काही' यातून यादुराव यांगूल यांना काय सूचित करावचे आहे ?
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
(i) शिक्षण क्षेत्र आणि कार्यालयीन क्षेत्रातील प्रत्येकी पाच परिभाषिक संज्ञा सांगा.
(ii) यातमी ही संकल्पना सांगून यातमीचे सहा 'क' कार साविस्तर विस्तार करा.

This question paper contains 3 printed pages]

S—11—2018

FACULTY OF ARTS, COMMERCE AND SCIENCE

B.A./B.Com./B.Sc. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

MARATHI (S.L.)

(साहित्यगाथा : भाग 1)

(MCQ & Theory)

(Friday, 16-03-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा.

(i) आऊच्या वाचनालयातील भिंतीवर.....यांची चित्रे टांगलेली होती.

- (a) राम आणि कृष्ण
(b) शिवाजी महाराज आणि महात्मा गांधी
(c) महात्मा फुले आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(d) राष्ट्रमाता जिजाऊ आणि सावित्रीबाई फुले

(ii) दादा म्हणजे आमच्याकडचा.....असतो वरका सर.

- (a) नेता (b) मंत्री
(c) भाऊ (d) सबकुछ

(iii) 'माज्या पायात फिरतो भोवरा।

आली भोवळ सख्या मला आवरा॥'

या ओळी या अभ्यास घटकामधील आहेत :

- (a) लक्षुमी (b) आम्हाला वाली कुनीच नाय
(c) कमाई (d) जनता कला पथक

P.T.O.

- (iv) महाबुध्वाच संप्रदायानुसार.....शिवाय इतर देवतांची उपासना करणे म्हणजे 'हेतुमूर्खीत होसा' होय.
- (a) ब्रम्हा (b) विष्णू
(c) महादेव (d) परमेश्वर
- (v) इ. स. 1971 साली प्रदर्शित झालेला.....हा दादा कोंडके यांचा पहिला चित्रपट होय.
- (a) सोंगाड्या (b) एकटा जीव सदाशिव
(c) राम राम गंगाराम (d) पांडू हवालदार
- (vi) ब्राह्मणाशी अविद्या म्हणशी।
देहे.....कैसा होशी।
- (a) ब्राह्मण (b) क्षत्रिय
(c) वैश्य (d) शूद्र
- (vii) पुढीलपैकी फ. मुं. शिंदे यांचे ग्रंथ कोणते ?
- (1) मीठभाकर (2) जुलूस
(3) प्रार्थना (4) अबोली
(a) 1 व 2 बरोबर (b) 2 व 3 बरोबर
(c) 3 व 4 बरोबर (d) 1 व 4 बरोबर
- (viii) गिधाड टोळ आडल्या शेट.....खाऊन जाय.
- (a) पोकपाणी (b) रासगोंडर
(c) चिमणचारा (d) मालटाल
- (ix) खालीलपैकी.....हा पारिभाषिक शब्द संगणक क्षेत्रातील नाही.
- (a) Bub (b) Menu
(c) Internet (d) Breakage
- (x) Depreciation हा पारिभाषिक शब्द.....या क्षेत्रातील आहे.
- (a) शिक्षण क्षेत्र (b) लेखा क्षेत्र
(c) न्याय क्षेत्र (d) संगणक क्षेत्र

Theory

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) सगळी आणि विधीच्या प्रसंगी होणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या शोषणाचा वेध महात्मा फुले यांनी कसा घेतला आहे ते विशद करा.
- (ii) 'लॉटरी' या कथेतील मकाजीची व्यक्तिरेखा तुमच्या शब्दात रेखाटा.
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) तत्कालीन पुरुषप्रधान व्यवस्थेच्या विरोधातील विद्रोह 'डोईचा पदर आला खांद्यावरी' या रचनेतून कसा प्रकट झाला आहे ?
- (ii) 'हा धन्य जोतिबा झाला' या कवितेतून महात्मा जोतिबा फुले यांच्या व्यक्तिमत्त्वातील कोणत्या गुणांचा परिचय होतो ते लिहा.
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) बातमीची उगमस्थाने सांगून बातमी लिहिताना पाळवयाचे नियम सांगा.
- (ii) 'माणसाने भाषा निर्माण केली व भाषेने माणूस घडविला' या विधानाआधारे व्यक्तिमत्व विकास आणि भाषा यांचा अनुबंध स्पष्ट करा.

This question paper contains 2 printed pages]

S—26—2018

FACULTY OF ARTS/COMMERCE/SCIENCE

B.A., B.Com. & B.Sc. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

MARATHI (S.L.)

(साहित्यगाथा भाग-2)

(Saturday, 17-3-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(MCQ)

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

10

- (i) 'मूकनायक' या पत्राचे संस्थापक व संपादक हे आहेत.
(a) बाबा आमटे (b) महात्मा फुले
(c) लोकमान्य टिळक (d) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
- (ii) 'बहुजनप्रतिपालक' ही उपाधी साधू करणारे स्वतःचे राजे म्हणजे होत.
(a) संभाजी (b) शिवाजी
(c) व्यंकोजी (d) राजाराम
- (iii) 'तुळशीचे लग्न' हा बाल कविता-संग्रह यांचा आहे.
(a) दुर्गा भागवत (b) शांता शेळके
(c) अरुणा ढेंरे (d) तारा भवाळकर
- (iv) 'मृगजळतल्या यक्षघराला' या लेखात प्रादेशिकतेचे चित्रण आलेले आहे.
(a) मराठवाडा (b) विदर्भ
(c) खानदेश (d) कोकण
- (v) येथे भरलेल्या अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाच्या अध्यक्षस्थानी द. मा. मिरासदार हे होते.
(a) नांदेड (b) परळी वैजनाथ
(c) सोलापूर (d) चंद्रपूर

P.T.O.

- (a) संत तुकाराम (b) संत एकनाथ
(c) संत नामदेव (d) संत सावता माळी.
- (vii) "नको देवराया अंत पाहूं आता।
प्राण हा सर्वथा पाहे।।"
- (a) फुटो (b) तुटो
(c) भेटो (d) जावो
- (viii) 'शेतकरी' हे ग्रामीण दीर्घकाव्य यांचे आहे.
- (a) आनंद यादव (b) ना. धो. महानोर
(c) फ. म. शहाजिंदे (d) महात्मा फुले
- (ix) पत्र सामान्यतः प्रकारचे असते.
- (a) चार (b) तीन
(c) पाच (d) दोन
- (x) 'सूत्रसंचलन' ही कला आहे.
- (a) कठीण (b) चैतन्यदायी
(c) उपजत (d) वाचन

(Theory)

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'सांजवात' मधील सयाजीराव गायकवाड यांचे मुर्तीच्या शिक्षणाबद्दलचे कार्य लिहा.
(ii) डॉ. पंजाबराव देशमुख यांचे कार्यकर्तृत्व स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'जोतिबाचा बोध' या कवितेचा आशय विशद करा.
(ii) 'मायलेकर' या कवितेतून आईबद्दलची कणव कशी व्यक्त झाली आहे ते लिहा.
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) टिप्पणी लेखन म्हणजे काय ? ते सांगून टिप्पणी लेखनाचे प्रकार स्पष्ट करा.
(ii) कार्यक्रम संयोजनाच्या पूर्वतयारीचे स्वरूप लिहा.

7

111-203

Faculty of Humanities Examinations Winter (2020)			
Course Code - 111			
Name of Subject		Marathi (S.L.) CHC B-NEW	
Class	Year	Semester	Sem. I
Paper Code and Paper		द्वितीय भाषा परीक्षा - 1	
Time	1 Hour	Maximum Marks	40

सूचना : १. सर्व परीक्षा शोधविद्ये आवश्यक आहे.
२. सर्व परीक्षा संपन्न पुण आहेत.

१. 'लौक्यचरित्र' या ग्रंथाचे लेखन ————— यांनी केले आहे.
A) श्री बळघर स्वामी B) श्री गोविंद प्रभू C) म्हाहंभट D) केसोबास
२. 'सलोक (रहण)' या लोखेपुन श्री बळघर स्वामींनी कोणता संदेश दिला आहे.
A) विलेबा B) अहिसेबा C) अराततेबा D) धार्पिकी नाही
३. 'अज्ञान' या ग्रंथाचे लेखन ————— यांनी केले आहे.
A) परमानंद B) कृष्णाजी सभासद C) रामचंद्रपंत अमात्य D) धार्पिकी नाही
४. 'सद्युक्त म्हागजे राज्याची शोभा' असे रामचंद्रपंत अमात्य यांनी का म्हटले आहे.
A) त्यांच्यामुळे राज्य आबादान होते B) हे राज्याच्या प्रगती मारक असतात C) ते राज्य विरोधक असतात D) धार्पिकी नाही
५. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी पुढीलपैकी कोणत्या नियतकालिकाचे संपादन केले आहे.
A) जनता B) समता C) मूकनायक D) वरील सर्व
६. उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पुढीलपैकी कोणाचे तत्वज्ञान माहित असायला हवे, असे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर य वट्टे.
A) प्लेटो B) बेकन C) स्पिनोझा D) वरील सर्व
७. डॉ. नरेंद्र दामोदर यांनी पुढीलपैकी कोणत्या समितीची स्थापना केली.
A) निवडणूक समिती B) अर्थ समिती C) महाराष्ट्र अंधश्रद्धा निर्मूलन समिती D) किसान समिती
८. 'क्रीडासंस्कृतीची गरज' या लेखातून लेखकाने कोणता संदेश दिला आहे.
A) क्रीडासंस्कृती जोपासावी B) क्रीडा संस्कृती जोपासू नये C) खेळामुळे देशाचे आरोग्य बिघडते D) वरील सर्व
९. 'बॅरिस्टरचं कार्ट' या आत्मचरित्राचे लेखन ————— यांनी केले आहे.

A) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर B) डॉ. नरेंद्र दाभोलकर C) डॉ. मंदा आमटे D) डॉ. हिम्मतराव बाबुस्कर

१०. 'पदरी पडलं पवित्र झालं' या वेच्यातून लेखकाने कोणता विषय मांडला आहे.

A) करतडे आजोबांचे शिक्षणावरील प्रेम B) आर्थिक विषमता C) बेरोजगारी व उपाय D) वरील सर्व

११. 'लोकबिरादारी' प्रकल्पाच्या संचालिका म्हणून पुढीलपैकी कोणाची ओळख आहे.

A) अभय बंग B) मंदा आमटे C) जादवपार्येण D) वरील सर्व

१२. 'आमची आई सापनाताई' या लेखातून लेखकाने कोणाच्या कार्यासंदर्भात विवेचन केले आहे.

A) सिंधुताई सपकाळ B) मंदा आमटे C) सापनाताई आमटे D) यापैकी नाही

१३. 'झाडं लावणारा माणूस' हा लेख ————— यांच्या जीवनावर आधारलेला आहे.

A) खाशाबा जाधव B) जादवपार्येण C) रा. ग. जाधव D) मनोहर जाधव

१४. 'झाडं लावणारा माणूस' या लेखातून लेखकाने कोणता संदेश दिला आहे.

A) मानवी जीवनातील निसर्गाचे महत्त्व B) जादवपार्येणसारख्या नागरिकांची गरज C) सामाजिक व निसर्गविषयक बांधिलकी D) वरील सर्व

१५. 'प्रथम पुरुष आणि भूमिती' हा कथासंग्रह पुढीलपैकी कोणाचा आहे.

A) कृष्णा किंबहुने B) मंदा आमटे C) नरेंद्र दाभोलकर D) यापैकी नाही

१६. 'घोतक' या कथेतून पुढीलपैकी कशाचे चित्रण आले आहे.

A) निसर्गाचे B) शेतीचे C) पाण्याचे D) बदलत्या मानवी जीवन मूल्यांचे

१७. संत सावता माळी यांचा संबंध पुढीलपैकी कोणत्या संप्रदायाशी आहे.

A) नाथ संप्रदाय B) दत्तसंप्रदाय C) वारकरी संप्रदाय D) महानुभाव संप्रदाय

१८. 'समयासी सादर व्हावे' या अर्थातून संत सावतामाळी यांनी कोणता विचार मांडला आहे.

A) सर्व दिवस सारखे नसतात B) मानवी जीवन सुख-दुःखांनी भरले आहे C) मानवाने नेहमी समाधानी असावे D) वरील सर्व

१९. 'फटका' हा काव्यप्रकार ————— यांनी लोकप्रिय केला.

A) अनंत फंदी B) कवी परमानंद C) कवी कलश D) यापैकी नाही

२०. 'बिकट वाट वहिवाट नसावी' या फटक्यातून कवीने कोणता संदेश दिला आहे.

A) प्रामाणिकपणाचा B) नीतीमूल्यांचा C) सरळ मार्गी जगण्याचा D) वरील सर्व

२१. 'गझल' व 'रुबाई' हे फारसी काव्यप्रकार ————— मधील कोणी आणले.

A) कैशवसुत B) माधव ज्युलियन C) बालकवी D) कुसुमाग्रज

२२. 'प्रेमस्वरूप आई! वात्सल्यसिंधू आई!' अशा आईबद्दल उद्गार कोणत्या कवीने काढले आहेत.

A) बालकवी B) सानेगुरुजी C) माधव ज्युलियन D) यापैकी नाही

२३. वामनदादा कर्डक यांच्या काव्यलेखनप्रमाणे पुढीलपैकी कोणत्या विचांरुची प्रेरणा आहे.
- A) देशीवादाची B) मार्क्सवादाची C) अस्तित्त्ववादाची D) आंबेडकरवादाची
२४. 'माणसा इचे मी तुझे गीत व्हावे' या कवितेतून कवीने कोणता संदेश दिला आहे.
- A) मानवतेचा B) बंधुभावाचा C) समतेचा D) वरील सर्व
२५. 'निसर्गाकवी' म्हणून पुढीलपैकी कोणास ओळखले जाते.
- A) कवी प्रेस B) वामनदादा कर्डक C) ना.पों. महानोर D) अनंत फंदी
२६. 'सूर्यनाटयणा' या कवितेतून कवीने कोणत्या अपेक्षा व्यक्त केल्या आहेत.
- A) मानवी जीवन समृद्ध होवो. B) पशू-पक्ष्यांचे जीवन समृद्ध होवो C) मृटीतील अज्ञानाचा अंधकार नष्ट होवो D) वरील सर्व
२७. पुढीलपैकी कोणता काव्यसंग्रह गोविंद काळे यांचा नाही.
- A) रानातल्या कविता B) दस्तऐवज C) वाहते पाणी-जीवनगाणी D) घरणगाणी
२८. राजकीय नेत्यांनी घरण प्रतिमेचा आदर्श घेऊन सामाजिक व राजकीय जबाबदारी सहमपणे पेटावी, असा संदेश ————— या कवीने आपल्या 'उतराई' कवितेतून दिला आहे.
- A) व. पु काळे B) गोविंद काळे C) कल्याण काळे D) ना. ग. गौर
२९. 'माझ्या वर्तमानाची नोंद' हा काव्यसंग्रह पुढीलपैकी कोणत्या कवीचा आहे.
- A) कवी बी B) बालकवी C) पी. विठ्ठल D) विठ्ठल बाघ
३०. 'पृथ्वी स्त्रीलिंगी आहे' या कवितेतून कवीने कोणता संदेश दिला आहे.
- A) हिंसेचा B) गुलामीचा C) स्त्रीस्वातंत्र्याचा D) वरील सर्व
३१. 'स्त्रीकोश' हा काव्यसंग्रह पुढीलपैकी कोणाचा आहे.
- A) मंदा आमटे B) स्वाती शिंदे C) सानिया D) यापैकी नाही
३२. 'सूप आणि जात' या कवितेतून कशाचे चित्रण आले आहे.
- A) स्त्री-पुरुष नात्याचे B) निसर्गाचे C) राजकारणाचे D) यापैकी नाही
३३. स्पष्टोच्चारित अनुनासिकाबद्दल ————— घावा.
- A) मध्यबिंदू B) शीर्षबिंदू C) अंत्यबिंदू D) यापैकी नाही
३४. पर-सवर्णलेखन फक्त ————— शब्दांपुरते मर्यादित आहे.
- A) तद्भव B) अनुभव C) तत्सम D) वरील सर्व
३५. पुढीलपैकी कोणत्या शब्दावर आता अनुस्वार देण्याची आवश्यकता नाही.
- A) काही B) जेव्हा C) पाच D) वरील सर्व
३६. नामाच्या व सर्वनामांच्या अनेकवचनी सामान्यरूपावर विभक्ती प्रत्यय व शब्दयोगी अव्यये बोद्धताना ————— घावा.

A) अनुस्वार B) स्वल्पविराम C) विराम D) अर्धविराम

३७. मराठी भाषेत शब्दांच्या एकूण _____ जाती आहेत.

A) पाच B) सहा C) सात D) आठ

३८. पुढीलपैकी कोणत्या घटकाचा नामाच्या प्रकारात समावेश होतो.

A) सामान्य नाम B) विशेष नाम C) भाववाचक नाम D) वरील सर्व

३९. वाक्याचा अर्थ पूर्ण करणाऱ्या क्रियावाचक शब्दास _____ असे म्हणतात.

A) क्रियापद B) नाम C) सर्वनाम D) विशेषनाम

४०. वाक्यात नामाबद्दल येणाऱ्या शब्दास _____ असे म्हणतात.

A) विशेष नाम B) भाववाचक नाम C) सर्वनाम D) वरील सर्व

This question paper contains 1

A—03—2019

FACULTY OF ARTS

B.A./B.Sc./B.Com./BFA/BSW (First Year) (First Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

(Regular)

MARATHI (S.L.)

(अक्षरलेखी)

(Thursday, 14-11-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

सूचना :— सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

1. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
(1) मकरंद कुलकर्णी यांनी 'डांड लावणाऱ्या माणूस' या काव्यतुन कोणता संदेश दिला आहे ? ते लिहा.
(2) माणसाविषयीचे कोणते स्वप्न कवी वामनदादा कडक यांनी सादिले आहे ? ते सांगा.
2. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
(1) 'आईची आठवण' या कवितेतून कवीने आईचे माहात्म्य कसे सांगिले आहे. ते लिहा.
(2) शब्दांच्या जातीचा थोडक्यात परिचय करून द्या.
3. टीपा लिहा (अ) व (ब) मधून प्रत्येकी एक टीपा सोडवणे आवश्यक : 10
(अ) (1) विकट वाट बहिवाट नसावी.
(2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे शिक्षणविषयक विचार.
(ब) (1) 'ससीक-रक्षण'.
(2) 'अनुस्वार'विषयक नियम.

S.L.
P.Y. Std. New
S.L.
A-03-2019
New.